

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Dvořákem, v právní věci

žalobkyně: I. V.
zastoupená obecným zmocněncem P. V.

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČ 00551023,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 12. 2023, č. j. MPSV-2023/258800-919,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 12. 2023, č. j. MPSV-2023/258800-919, se pro vady řízení **ruší a věc se vrací žalovanému** k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně (dále v textu i jako „žalobce“) se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky

v Pardubicích ze dne 11. 8. 2022, č. j. 23330/2022/VMY, kterým nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (dále jen „zákon o sociálních službách“). Žalobu odůvodnila žalobkyně následujícím způsobem:

2. Žalované rozhodnutí se opírá o posudek posudkové komise PK MPSV, podle něhož žalobkyně vyžaduje každodenní pomoc nebo dohled nebo péči jiné fyzické osoby pouze ve dvou základních životních potřebách – osobní aktivity a péče o domácnost, přičemž žalobkyně je osobou, která vyžaduje každodenní pomoc ve vícero základních životních potřebách. Předně namítla, že jí nebylo umožněno vyjádřit své stanovisko k posudku PK MPSV ze dne 17. 10. 2023. Poté namítla, že žalovaná se nedostatečně zabývala vadami řízení, které byly uvedeny v předchozím rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 14. 6. 2023, č. j. 52 Ad 3/2023-40, které způsobily nepřezkoumatelnost předchozího rozhodnutí žalované. Nyní žalované rozhodnutí je rovněž nepřezkoumatelné, když obsahuje pouze citaci právních předpisů a lékařských zpráv a posudků PK MPSV ze dne 17. 10. 2023, není v něm obsažena argumentace, proč žalobkyně základní životní potřeby, které nebyly uznány, tj. komunikace, orientace, péče o zdraví, mobilita, stravování, oblékání a obouvání a tělesná hygiena, dle žalovaného zvládá. Ve vztahu k základní osobní potřebě orientace nebylo žalovanou akceptováno vyjádření ošetřující lékařky – psychiatricky, jak bylo uvedeno i v předchozím rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích výše citovaném, stejně tak nedostatečně byly vyhodnoceny další základní životní potřeby jako komunikace a péče o zdraví. PK MPSV se nevypořádala se skutečností, zda je žalobkyně vůbec schopná chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, komunikace žalobkyně je značně snížena kvůli těžké paranoidní schizofrenii, není možné komunikaci hodnotit jako splněnou základní životní potřebu bez ohledu na skutečnost, zda je zde obsah komunikace chápán. S orientací a komunikací souvisí základní životní potřeba péče o zdraví, když žalobkyně není schopná přiměřeně reagovat v běžných denních situacích a není schopná reagovat v mimořádné situaci, jako je zhoršení zdravotního stavu a není schopná si přivolat pomoc a rozeznat zdravotní problém. Žalované rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné, žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil.
3. Žalovaná odkázala na obsah žalovaného rozhodnutí, navrhla, aby soud žalobu zamítl.
4. Krajský soud v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.
5. Ze správního spisu vyplývají a mezi účastníky nejsou sporné následující rozhodné skutečnosti.
6. Žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na péči, když žalovaný vycházel zejména z posudku PK MPSV ze dne 17. 10. 2023, přičemž komise nedospěla k závěru, že by žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla osobou starší 18 let, která by se považovala za závislou na pomoci jiné osoby a vznikl jí tak nárok na příspěvek na péči. PK MPSV a potažmo žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby, a to osobní aktivity a péči o domácnost, ale žalobkyni nebylo uznáno nezvládání základních životních potřeb: mobilita, orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Žalovanému rozhodnutí předcházelo rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2023, č. j. MPSV-2023/10170-919, jenž obsahovalo v podstatě obdobné závěry jako nyní žalované rozhodnutí, když žalobkyni nebylo uznáno zvládání stejných základních

životních potřeb jako nyní v žalovaném rozhodnutí, přičemž toto předchozí rozhodnutí žalovaného bylo pro vady řízení rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 14. 6. 2023, č. j. 52 Ad 3/2023-40 zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Vady tohoto předchozího rozhodnutí žalovaného spatřoval zdejší soud v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.), když z předchozího posudku PK MPSV a z předchozího rozhodnutí žalovaného nevyplývalo, jak bylo hodnoceno zvládání všech jednotlivých aktivit při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, tedy předchozí posudek a předchozí rozhodnutí žalovaného neobsahovalo vymezení úkonů a způsob jejich hodnocení uvedených v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterým se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění. Toto hodnocení nebylo v předchozím rozhodnutí a v předchozím posudku PK MPSV obsaženo ve světle lékařské zprávy psychiatricky MUDr. Š. ze dne 9. 11. 2022 a zprávy vyhotovené sociální pracovnící Péče o duševní zdraví z Ústí nad Orlicí (X) ze dne 3. 11. 2022, přičemž například ve vztahu ke zvládání životní potřeby komunikace a orientace vzniká silná pochybnost o tom, zda žalobkyně je vůbec schopna chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a porozumět se jí prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, používat běžné komunikační prostředky. Obdobný závěr se týká i hodnocení dalších základních životních potřeb, péče o zdraví, osobní hygieny.

7. Předmětem žalovaného rozhodnutí bylo rozhodnutí o příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách, přičemž i v tomto řízení platí zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „*správní řád*“). Proto i v tomto řízení platila pro správní orgány povinnost zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu) a povinnost koncipovat odůvodnění rozhodnutí tak, aby korespondovalo se správním spisem a bylo plně přezkoumatelné, slovy zákona uvést v něm „*důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*“ (§ 68 odst. 3 správního řádu).
8. V řízení byly sice shromážděny ty podklady, které zákon správnímu orgánu ukládá, tedy bylo provedeno sociální šetření a byl vyžádán posudek posudkové komise MPSV (dále jen „PK MPSV“) k posouzení stupně závislosti žalobce (§ 26 a § 28 zákona o sociálních službách), avšak tím nebyly povinnosti správního orgánu vyčerpány.
9. Podle ust. § 3 písm. c) zákona o sociálních službách se pro účely tohoto zákona rozumí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než jeden rok a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
10. Podle ust. § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 při splnění dalších podmínek uvedených v tomto ustanovení zákona o sociálních službách.
11. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních

schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat základní životní potřeby v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potencí a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Vyšší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanovuje prováděcí předpis (§ 9 odst. 6 zákona o sociálních službách).

12. Podle ust. § 1 zákona č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“):

- (1) *Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.*
- (2) *Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby.*
- (3) *Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí*
 - a) *tělesné struktury a*
 - b) *tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností.*
- (4) *Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potencí a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.*

Podle ust. § 2 vyhlášky:

- (1) *Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.*
- (2) *U osob, u nichž průběžně dochází ke zhoršování a zlepšování zdravotního stavu, trvá sledované období rozhodné pro posouzení závislosti zpravidla jeden rok; funkční schopnost zvládat základní životní potřebu se v takovém případě stanoví tak, aby odpovídala převažujícímu rozsahu schopnosti ve sledovaném období.*

13. Podstatné je zejména ust. § 2a vyhlášky, podle něhož: *„Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“*
14. Podle ust. § 2c vyhlášky: *„Při hodnocení základních životních potřeb pro účely stanovení stupně závislosti se základní životní potřeby, u nichž bylo zjištěno, že je osoba z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat, sčítají.“*
15. Z uvedené právní úpravy vyplývá, že při hodnocení schopnosti posuzované osoby v daném správním řízení, tj. schopnosti zvládat základní životní potřeby uvedené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, je nutné vycházet i z prováděcího předpisu, a to z vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění. Bližší vymezení úkonů a způsob jejich hodnocení je totiž uveden v příloze č. 1 zmíněné vyhlášky, přičemž tyto úkony jsou zde podrobně vypsány, například při vymezení schopnosti zvládat základní životní potřebu – mobilitu je třeba hodnotit schopnost zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popř. i s přerušovanými zastávkami, v dosahu alespoň 200m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových, za schopnost zvládat orientaci se považuje schopnost poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat, za schopnost zvládat komunikaci se považuje schopnost porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky, další životní potřeba – stravování, zahrnuje schopnost vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat dietní režim, pokud je stanoven, životní potřeba - oblékání a obouvání zahrnuje schopnost vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem – viz příloha č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb.
16. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je orientaci v obvyklém prostředí a situacích nezbytné zásadně hodnotit ve vztahu ke zdravé osobě stejného věku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, č. j. 9 Ads 165/2014 - 65), zároveň se bere v úvahu schopnost zvládat potřebu alespoň „v přijatelném standardu“ (§ 9 odst. 5 zákona o sociálních službách; viz rovněž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2014, č. j. 1 Ads 86/2014 - 40, nebo ze dne 11. 12. 2014, č. j. 10 Ads 190/2014 - 28). „Obvyklost“ prostředí a situace je tedy třeba posuzovat ve srovnání se zdravými jedinci stejného věku. Pro závěr, že jedinec aktivitu nezvládá, je třeba, aby ji nezvládal ani v určitém přijatelném standardu, při zohlednění limitů daných jeho zdravotním stavem. Při hodnocení schopností stěžovatele zvládat jednotlivé základní životní potřeby v obvyklém prostředí a situacích, jakož jeho schopnosti v nich přiměřeně reagovat, je bezpochyby nutné zohlednit i úzkostné stavy, kterými má stěžovatel údajně trpět.
17. V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace

posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012, rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že „pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit“ (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). NSS v rozsudku ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 Ads 69/2014-50, dále uvedl: „[...] v případě soudního přezkumu zdravotního stavu osob se rozhodnutí soudu opírá především o odborné, lékařské posouzení. Posouzení zdravotního stavu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k orgánům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. [...] Výsledný posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na který je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, publikovaný pod č. 526/2005 Sb. NSS).“

18. Pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci, nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládaná, musí tento

závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013–32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014–37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013–25).

19. Krajský soud hodnotil jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost posudku PK MPSV ve vztahu k hodnocení schopnosti stěžovatele zvládat sporné základní životní potřeby. Shledal, že závěry žalovaného správně nejsou a nezbyvá než přisvědčit námitkám žalobce.
20. Jak vyplývá z předchozího rozsudku zdejšího soudu ze dne 14. 6. 2023, č. j. 52 Ad 3/2023-40 stěžejním důvodem pro zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného a vrácení věci žalovanému byla vada řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí a předchozího posudku PK MPSV, který byl podkladem pro toto rozhodnutí, a jenž se týkala skutečnosti, že z nich nevyplynulo, jak PK MPSV a žalovaný hodnotily zvládání všech jednotlivých aktivit při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, které nebyly uznány, tak jak jsou vymezeny v příloze č. 1 Vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
21. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř. s právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.
22. Jak vyplývá z posudku, který byl podkladem pro vydání žalovaného rozhodnutí a žalovaného rozhodnutí, nově již ve vztahu k hodnocení ke zvládání jednotlivých základních životních potřeb, jejichž zvládání nebylo žalobkyni uznáno (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby) zmíněný posudek potažmo žalované rozhodnutí obsahují hodnocení zvládání těchto životních potřeb na základě hodnocení zvládání jednotlivých konkrétních úkonů vymezených v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Výše uvedený nedostatek však nebyl jediným důvodem pro zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného.
23. Krajský soud v předchozím svém rozsudku výše zmíněném uvedl, že v předchozím rozhodnutí žalovaného a předchozím posudku PK MPSV ve vztahu k hodnocení zvládání základních životních potřeb, které nebyly uznány, nebylo hodnoceno zvládání jednotlivých úkonů i ve světle zpráv, a to od psychiatricky MUDr. Š. ze dne 9. 11. 2022 a sociální pracovnice Péče o duševní zdraví z Ústí nad Orlicí X ze dne 3. 11. 2022. Krajský soud se tedy dále zaměřil na zjištění, zda závěry PK MPSV a žalovaného v žalovaném rozhodnutí jsou či nejsou v souladu s těmito zprávami, tj. zda zmíněný posudek PK MPSV byl jednoznačný, úplný a přesvědčivý a zda se s těmito relevantními podklady vypořádal a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28).
24. V uvedené zprávě od psychiatricky MUDr. Š. ze dne 9. 2. 2022 je uvedeno *„díky těžkému defektu ve složce volní a kognitivní není schopná (tj. žalobkyně – poznámka krajského soudu) již zajistit běžnou péči o domácnost (úklid, vaření, praní, nákupy), klientka již nezvládá ani tyto základní činnosti a stejně tak je nemyslitelné, že by byla schopná jednat například s úřady. Většinu těchto věcí jí pomáhá zařizovat její manžel, případně pracovníci PDZ. Bohužel u pac. je*

tato negativní symptomatika i přes opakované změny medikace jen velmi málo ovlivnitelná, naopak s ohledem na závažný průběh jejího onemocnění v kombinaci s rostoucím věkem je prognóza u pac. značně nepříznivá a lze předpokládat další zhoršování i soběstačnosti a sociálních dovedností“. Dále je v této zprávě uvedeno, že je značně narušená soběstačnost žalobkyně, chybí jí dovednost zvládat běžné denní situace, což vede k tomu, že se žalobkyně stále více sociálně izoluje, ven v podstatě nevychází bez doprovodu svého syna, a i s doprovodem vychází pouze v mimořádných případech.

25. Ze zprávy o spolupráci s paní I. V. ze dne 3. 11. 2022 vyhotovené sociální pracovnící X, která rovněž jako v případě předchozích lékařských zpráv byla podkladem pro vydání žalovaného rozhodnutí, vyplývá, že *„bez pomoci druhých osob by pro ni bylo zcela nereálné (tj. pro žalobkyni – poznámka krajského soudu) zcela zajistit plně chod domácnosti, zařídit si věci na úřadech, navštěvovat lékaře, hromadnou dopravou se žalobkyně v posledních letech nedopravuje už vůbec. Při doprovodu vozem do očkovacího centra byla v cizím prostředí naprosto dezorientovaná, i přes přehledné značení se v budově ztratila, byla nutná pomoc.“* Dále je v této zprávě uvedeno, že žalobkyně *„pokud jde k lékaři, často si nepamatuje, co jí vlastně říkal, jaké instrukce jí dával ..., špatně se jí hledají slova, když se chce vyjádřit, během telefonického hovoru si nepamatuje řečené, nedokáže na hovor navázat atd.“*
26. Z těchto podkladů žalovaného rozhodnutí vzniká silná pochybnost o tom, zda žalobkyně je vůbec schopná chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí, dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, používat běžné komunikační prostředky, zda je schopná poznávat a rozeznávat zrakem i sluchem a mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat, tedy že je schopná zvládat úkony vymezené v příloze číslo 1 výše zmíněné vyhlášky č. 505/2006 Sb., při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřebu orientaci a komunikace. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že lékařská zpráva od psychiatricky MUDr. Š. ze dne 9. 11. 2022 vymezuje zdravotní postižení žalobkyně jako *„těžký defekt ve složce volní a kognitivní“*. Přes tyto skutečnosti PK MPSV nevychází z těchto závěrů, které se týkají těžkého defektu ve složce volní a kognitivní, a vychází v této souvislosti z toho, že u žalobkyně *„nebyla prokázána oboustranná praktická nebo úplná hluchota, praktická nebo úplná slepota obou očí, hluchoslepota; těžká nebo hluboká mentální retardace, ani středně těžká a těžká demence nebo těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami orientace, nebyla prokázána hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50, nebo středně těžká a těžká demence, těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace.“* PK MPSV potažmo žalovaný dospěli k závěru, že s psychiatrických nálezů nevyplývá těžký kognitivní defekt, který by splňoval výše uvedená posudková kritéria, takový závěr však neodpovídá výše zmíněným závěrům uvedeným v lékařských zprávách od psychiatricky MUDr. Š. a ve zprávě vyhotovené sociální pracovnící Péče o duševní zdraví z Ústí nad Orlicí X. Navíc z žalovaného rozhodnutí konkrétně nevyplývá, z jakých podkladů konkrétně tyto závěry žalovaného vyplývají, například jak zvládání těchto základních potřeb bylo hodnoceno ve zprávě o sociálním šetření a byl tak odstraněn rozpor, který vyplývá z hodnocení zvládání těchto základních životních potřeb ze strany PK MPSV ve srovnání s výše uvedenými závěry obsaženými v lékařských zprávách a ve výše zmíněné zprávě X.

27. Ve vztahu k hodnocení zvládání těchto základních životních potřeb, tj. orientace a komunikace soud dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ žalovaného rozhodnutí, je v rozporu se spisy a nemá v nich oporu, tedy že žalované rozhodnutí trpí vadou podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. Krajský soud tak přisvědčil námitce žalobkyně týkající se hodnocení těchto základních životních potřeb, tj. orientace a komunikace.
28. Ve vztahu k námitce týkající se péče o zdraví žalovaný vycházel rovněž z posudku PK MPSV podle něhož je žalobkyně schopná dodržovat doporučení ošetřujících lékařů, dodržování léčebného režimu, je schopná správně rozpoznat i aplikaci léků, že například pomocí dávkovače léků je schopná pravidelně si brát léky a je schopná rozpoznat, zdravotní problém eventuálně vyhledat nebo přivolat pomoc, *„nebyla prokázána ztráta úchopové schopnosti obou rukou, těžká porucha nosného a pohybového ústrojí, ani praktická nebo úplná nevidomost v obou očích, ani těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací.“* Ve vztahu k těmto závěrům je třeba rovněž přihlídnout i k výše uvedeným podkladům od psychiatricky MUDr. Š. a sociální pracovnice X, z nichž vyplývá, že žalobkyně trpí těžkým defektem ve složce volní a kognitivní, z čehož vyplývá logicky závěr, že jestliže podle těchto zpráv není schopná si zajistit běžnou péči o domácnost, a nezvládá tyto činnosti, není vůbec schopná komunikovat s úřady, dokonce, že je to podle odborné lékařky psychiatricky MUDr. Š. *„nemyslitelné“*, tak rovněž jako v předchozích případech hodnocení zvládání základních životních potřeb vznikla soudu pochybnost ve vztahu ke zvládání jednoho z úkonů vymezených v příloze 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. při hodnocení zvládat životní potřebu péče o zdraví, a to rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. Jestliže žalobkyně trpí těžkým defektem ve složce volní a kognitivní a není schopná zajistit běžnou péči o domácnost, že je *„dokonce nemyslitelné“*, že by byla schopná jednat například s úřady, tak je pochybné, že by byla schopná rozpoznat svůj zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. Proto i v případě hodnocení zvládání této základní životní potřeby dospěl krajský soud k závěru, že se jedná o vadu řízení, kdy skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisem a nemá v něm oporu (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.).
29. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žaloba byla důvodná, a pro výše uvedenou vadu žalovaného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.) zrušil žalované rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.).
30. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem krajského soudu, tedy odstraní výše uvedené rozpory za pomoci dalšího dokazování, tj. například revizním posudkem, vyžádáním nových lékařských zpráv, sociálním šetřením atd.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s., přičemž úspěšné žalobkyni nevznikly podle obsahu spisu náklady řízení a neúspěšnému žalovanému toto právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 23. dubna 2024

JUDr. Jan Dvořák v. r.
samosoudce